

Wprowadzenie

W warunkach nasilającej się konkurencji firm, a także różnej skali układów przestrzennych, szczególne znaczenie odgrywa edukacja w zakresie przedsiębiorczości. W zasadniczym stopniu wpływa ona na podnoszenie jakości kapitału społecznego oraz rozwijanie działalności gospodarczej w zmieniających się uwarunkowaniach, a także kształtowanie sytuacji rynkowej. Do tego nurtu nawiązują prezentowane prace badawcze poszczególnych autorów, koncentrujące się wokół doskonalenia edukacji w zakresie przedsiębiorczości, rozwijania aktywności gospodarczej układów lokalnych oraz wpływu pandemii na działalność firm i instytucji.

Prezentowane prace badawcze wskazują, że edukacja w zakresie przedsiębiorczości jest ważnym czynnikiem pozwalającym na budowanie kapitału społecznego, który jest niezbędny dla aktywizacji gospodarczej oraz podnoszenia poziomu i jakości życia społeczeństwa. W nawiązaniu do tego, na tle historycznego rozwoju, dokonana została krytyczna ocena jej treści i metod a następnie zarysowano kierunki badawcze umożliwiające podnoszenie poziomu i jakości edukacji przedsiębiorczości oraz wskazano na stojące przed nią nowe zadania (A. Kurczewska).

Ważną rolę odgrywa aktywność społeczna w skali lokalnej oraz stopień jej identyfikowania z daną miejscowością. Na tym tle zarysowano problematykę badawczą aktywizacji społecznej poprzez edukację mieszkańców i turystów na przykładzie wyników badań projektu „Cichy Memoriał” realizowanego w regionie Bieszczad. Szczególną uwagę zwrócono na zakres wiedzy, umiejętności i postawy społeczne mieszkańców badanego obszaru (A. Niezgoda, E. Markiewicz).

Kraj pochodzenia produktu oraz cena i jego jakość, należy do najważniejszych kryteriów wyboru przy podejmowaniu decyzji zakupowych przez konsumenta. W nawiązaniu do tego przedstawiono teoretyczne założenia oraz koncepcję efektu kraju pochodzenia produktu, co daje możliwości wykorzystania ich w strategiach przedsiębiorstw funkcjonujących w otoczeniu międzynarodowym (I. Drabik).

Podstawą efektywnego zarządzania przedsiębiorstwem jest dysponowanie rzetelnymi i pełnymi informacjami o produkcie i jego pozycji na rynku. Na podstawie przedsiębiorstwa CCC S.A. starano się wyjaśnić, że wskaźniki finansowe w sposób obiektywny, opisują różne zakresy funkcjonowania przedsiębiorstwa oraz pozwalają ocenić jego kondycję ekonomiczną. Przyjęto, że w najlepszym stopniu pozwalają one na wskazanie kierunków działalności i dlatego wymagają szczególnej uwagi ze strony zarządzających, szczególnie w warunkach możliwości pojawiającego się zagrożenia (A. Kuciński).

Sprawozdania finansowe były podstawą analizy analiza nieudanego przejścia na przykładzie spółki Daimler i Chrysler. W wyniku fuzji planowano stworzyć nowy podmiot gospodarczy. Na podstawie studium przykładowego określono uwarunkowania przecięć i fuzji przedsiębiorstw, możliwe przyczyny niepowodzeń, ale także schematy ich powstawania oraz omówiono konsekwencje tworzenia nowego podmiotu gospodarczego w postaci przejęć i fuzji oraz dokonano analizy klasyfikacja typologii grup kapitałowych (P. Łojek).

Ważnym czynnikiem rozwoju firm są publiczne programy wsparcia finansowego szczególnie dla MŚP. Na tym tle omówiono trzy programy: „Polskie Mosty Technologiczne”, „Internacjonalizacja MŚP” oraz „Go to Brand”. Zwrócono uwagę na kryteria oraz bariery ich uzyskania oraz możliwości osiągnięcia najkorzystniejszych efektów ekonomicznych. Ocenione je pod względem szeregu cech pozwalających na określenie różnic między nimi. Wskazano, że programy charakteryzują się zarówno zaletami jak i wadami. W konsekwencji są one w różnym stopniu atrakcyjne dla firm, a wykorzystanie ich wymaga doświadczenia, lokalizacji miejsca lokalizacji i zasobów techniczno-ekonomicznych firmy (C. Miłoś).

Kryzys wywołany pandemią COVID-19 w różnym stopniu zmienił uwarunkowania działalności poszczególnych firm. Wskazuje na to analiza zmian zachodzących na światowym rynku lotniczym. Skala recesji w przestrzeni globalnej była niekiedy odmienna i zależała od uwarunkowań występujących w poszczególnych krajach. Dużym zróżnicowaniem w tym zakresie charakteryzowały się firmy lotnicze. Stwierdzono, że światowym liderem na rynku pod względem wielu wskaźników stały się Chiny, które wyprzedziły w tym zakresie Stany Zjednoczone (A. Szczypiński).

Pojawienie się pandemii wpłynęło na poważne zmiany funkcjonowania w światowej przestrzeni gospodarczej. Wskazuje na to wpływ Covid-19 na liczbę beneficjentów korzystających z dofinansowania na rozpoczęcie działalności gospodarczej i harmonogram regulacji prawnych dotyczących ograniczenia wpływu koronawirusa, wprowadzanych w latach 2020–2021 (A. Buczak).

Pandemia wpłynęła także na zmianę w zakresie usług edukacyjnych. Wskazują na to zaprezentowane wyniki badań realizowanych w ramach projektu „Zróżnicowanie postaw społecznych w sferze usług edukacyjnych w czasie pandemii”. W pracy zidentyfikowano szereg problemów, m.in. komunikację nauczyciela z uczniami, brak przygotowanie nauczycieli i uczniów do pracy zdalnej, niewystarczającą infrastrukturę informatyczną w szkole i w domu, deficyty finansowe umożliwiające zakup nowego sprzętu oraz pogarszającą się kondycję psychiczną uczniów (J. Hauke, E. Bogacka, A. Tobolska, J. Weltrowska).

W zaprezentowanych pracach badawczych podjęta została aktualna i szczególnie ważna problematyka badawcza dotycząca roli przedsiębiorczości w rozwoju firm i układów przestrzennych w zmieniających się uwarunkowaniach otoczenia. Zachęcamy Państwa do rozwijania tej szczególnie aktualnej problematyki badawczej i dzielenia się jej wynikami na łamach naszego czasopisma.

Zbigniew Ziolo, Wioletta Kilar